

Despre Ochestimea Dentisticii în România

în rezolvirea ei definitivă

de

Dentistul George P. Macarovici-Fiul

Docător în Chirurgie Dentară, Ofiter în rezervă
Fost conferențiar de Istoria Dentisticii la Școala Dentară Liberă
din București 1912
Fost Dentist al Scoatelor Militare de Infanterie,
al Diviz. X și Cart. Corp. V Armată

— GALA RAȘI —

TIPOGRAFIA IONITĂ CHRISTESCU

— 1920 —

* 440003811 *

Biblioteca UMFST

Despre Chestiunea Dentisticeii în România

în rezolvirea ei definitivă

de

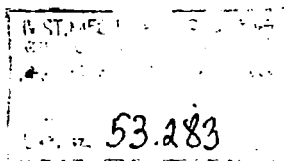
Dentistul George P. Macarovici-Fiul

Doctor în Chirurgie Dentară, Ofițer în rezervă
Fost conferențiar de Istoria Dentisticeii la Școala Dentară Liberă
din București 1912

Fost Dentist al Școalelor Militare de Infanterie,
al Diviz. X și Cart. Corp. V Armată

1301

27 MAY 2004

— CALĂRAȘI —

TIPOGRAFIA IONIȚĂ CHRISTESCU

— 1920 —

Precuvântare

25

În o broșură a mea, apărută de curând și anume: «Trăsături asupra stărei actuale a dentisticii în România» și în care, în trăsături generale am expus starea ei, precum și opiniunile mele asupra mijloacelor de luat în propășirea ei; s'a întrevăzut că ne aflăm în adevăr și în fața unei probleme, căreia cu drept cuvânt s'ar putea numi «chestiunea dentistică»; lucru de alt fel recunoscut, chiar de autoritățile noastre superioare sanitare și mai ales de reprezentanții de toate nuanțele ale profesiei dentistice din țară, care în decurs de decenii așteaptă fructuoasă ei rezolvire.

Succesul obținut prin publicarea broșurei menționate m'a îndemnat să reflectez asupra acestei chestiuni atât de importante, din punctul de vedere general și profesional; dând la iveală acest mic op, în care tratez chestiunea dentară astfel după cum se prezintă, precum și modalitățile actuale către care ar tinde rezolvirea ei.

În același timp ași fi tot odată foarte mulțumit, dacă se vor ivi și alte opinii mai bune și mai complete în direcția temei de față. din a căror discuții scoțându-se esențialul verosimil ne vom găsi la un moment dat, la reușita doleanțelor noastre, conlucrând deci interesul Igienii Publice și menținerea progresului artei dentare românești.

Autorul

1920 Iunie

Despre Chestiunea Dentisticeii din România în rezolvirea ei definitivă

de

Dentistul George P. Macarovici (Fiul)

De câte va decenii rezidă în patria noastră o problemă de o mare importanță capitală și anume: „a chestiei dentistice“, care pare și acum a privi către o rezolvire a sa definitivă, cu un pesimism sarcastic; spre regretul reprezentanților artei dentare și ai legiuitorilor ei.

Momentele mari prin care trecem impus de urgență, că și chestiunea dentară, trebuie să fie rezolvită cât mai curând, în vedere de a nu se stânjeni marele progrese ale acestei științe—arte într'u păstrarea sănătăței publice în present și viitor.

Această temă, a fost susținută și discutată cu tărie, dela 1890 și până la 1910 de marii noștri dentiști Pavel Macarovici-Iași, D. D. Niculescu precum și de alții, fie prin presă, broșuri, comunicări la diferite congrese sau opere istorice dentare și care sau raportat timpurilor de pe atunci, reușind din ansamblul lor menținerea prestigiului artei dentare române de o parte și de alta înfăptuirea actualei legi și regulamente dentare și de care cât va timp s'a crezut, că vor aduce pe deplin rezultate satisfăcătoare.

Însă după faza care a luat-o de decenii în coace se poate vedea că actualei legi sanitare (cea din 1913, îi trebuie o mică complectare și o *aplicare rațională cât privește spiritul artei dentare* și numai atunci cred că vom fi încoronați de succes; pentru că, ori călă dorință și bună voință ar avea reprezentanții sănătății publice, să conlucre la ceva fructuos și de îndată ce lipsesc, mijloacele spiritului însuși a practicianului dentist, care e adânc cunoscător al nevoilor, orice munci depuse sunt în zadar.

În adevăr, dentistica a ajuns după medicină, una din profesiile cele mai de vază printre profesiile sanitare. Desvoltarea ei pe câmpul practicei, a făcut-o să fie socotită pe atât de necesară și „*en vogue*” lansând ecoul ei, până în straturile cele mai adânci ale societății noastre; afirmându-și importanța în rezultatele ei bine făcătoare, contribuind prin aceasta ca factor de mare folos, la păstrarea sănătății publice.

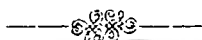
În desbaterea chestiunii de față am dorința supremă a contribui cum se poate mai fructuos la susținerea cauzei în general, fără a atinge (sau a avea intenția) susceptibilitatea cui-va.

Fiind necesar clarificarea chestiei dentistice, punerea ei pe baze mai solide, îndrumarea și ajutorarea în îndreptarea ei, am căutat un drum spre o modalitate cu totul imparțială, în așa fel ca concertul nuanțelor profesioniste dentare să ajungă la unison, în scopul suprem al progresului artei dentare, care să devie o adevărată sală a patriei noastre, a României Mari și pentru care mari noștrii predecesori au coalucrat atât de mult consumându-și energia intelectuală, în timpul cel mai frumos al tinereței lor, pentru a ne da azi o profesiune, atât de demnă și nobilă de a exercita și pentru care ne simțim noi—generația tânără—mai mult ca datori să contribuim cu slabele

Despre Chestiunea Dentisticeii din România în rezolvirea ei definitivă

de

Dentistul George P. Macarovici (Fiul)

De câte va decenii rezidă în patria noastră o problemă de o mare importanță capitală și anume: „a chestiei dentistice”, care pare și acum a privi către o rezolvire a sa definitivă, cu un pesimism sarcastic; spre regretul reprezentanților artei dentare și ai legiuitorilor ei.

Momentele mari prin care trecem impus de urgență, că și chestiunea dentară, trebuie să fie rezolvită cât mai curând, în vedere de a nu se stânjeni marele progrese ale acestei științe—arte într-o păstrarea sănătății publice în present și viitor.

Această temă, a fost susținută și discutată cu tărie, dela 1890 și până la 1910 de marii noștri dentiști Pavel Macarovici-Iași, D. D. Niculescu precum și de alții, fie prin presă, broșuri, comunicări la diferite congrese sau opere istorice dentare și care sau raportat timpurilor de pe atunci, reușind din ansamblul lor menținerea prestigiului artei dentare române de o parte și de alta înfăptuirea actualei legi și regulamente dentare și de care cât va timp s'a crezut, că vor aduce pe deplin rezultate satisfăcătoare.

Însă după faza care a luat-o de decenii în coace se poate vedea că actualei legi sanitare (cea din 1913, îi trebuie o mică complectare și o *aplicare rațională cât privește spiritul artei dentare* și numai atunci cred că vom ~~fi~~ ^{fi} încoronați de succes: pentru că, ori câtă dorință și bună voință ar avea reprezentanții sănătății publice, să conlucre la ceva fructuos și de îndată ce lipsese, mijloacele spiritului însuși a practicianului dentist, care e adânc cunoscător al nevoilor, orice munci depuse sunt în zadar.

În adevăr, dentistica a ajuns după medicină, una din profesiile cele mai de văză printre profesiile sanitare. Desvoltarea ei pe câmpul practicei, a făcut-o să fie socotită pe atât de necesară și „*en vogue*” lansând ecoul ei, până în straturile cele mai adânci ale societății noastre; afirmându-și importanța în rezultatele ei bine făcătoare, contribuind prin aceasta ca factor de mare folos, la păstrarea sănătății publice.

În desbaterea chestiunii de față am dorința supremă a contribui cum se poate mai fructuos la susținerea cauzei în general, fără a atinge (sau a avea intenția) susceptibilitatea cui-va.

Fiind necesar clarificarea chestiei dentistice, punerea ei pe baze mai solide, îndrumarea și ajutorarea în îndreptarea ei, am căutat un drum spre o modalitate cu totul imparțială, în așa fel ca concertul nuanțelor profesioniste dentare să ajungă la unison, în scopul suprem al progresului artei dentare, care să devie o adevărată sală a patriei noastre, a României Mari și pentru care mari noștrii predecesori au conlucrat atât de mult consumându-și energia intelectuală, în timpul cel mai frumos al tinereței lor, pentru a ne da azi o profesiune, atât de demnă și nobilă de a exercita și pentru care ne simțim noi—generația tânără—mai mult ca datori să contribuim cu slabele

noastre mijloace, dacă nu la progresul artei dentare (poate din lipsă de forțe intelectuale, cea ce poate fi și ipotetic), cel puțin la menținerea ei pe scara progresului la care a ajuns.

Se va pune acum întrebarea:

În ce constă așa zisa: chestie dentistică? Pe care mulți cetitori nu au cunoștința de cât bine înțeles numai profesioniștii dentiști, pe care îi interesează mai de aproape.

Chestiunea dentistică, este practica dentisticeii de către anumite persoane care nu întrunesc și nu pot într'uni vre-o dată capacitatea sau demnitatea de a practica această artă și în care practică, în diverse timpuri sau strecurat foarte mulți, din astfel de așa ziși practicieni dentiști și pe care legile dentare au căutat să le pună îngrădiri în interesul igienei publice.

Una din cauzele principale din care au rezultat astfel de strecurări de pseodu-dentiști, au fost, că nu am avut nici un învățământ dentar al statului în țară sau dacă a existat, a fost de prea scurtă durată: (Școala dentară liberă din București fond. în 1909 și desființată în 1914); nu mai discutăm de asemenea și lipsa controlului riguros contra practicei incorecte a dentisticeii.

Profesiunea dentară pare a fi—după cum se prezintă în chestiune—ca orice meserie (sau mai bine zis meșteșug și e de regretat), unde se primesc ucenici cu sau fără clase primare care apoi în foarte scurt timp, au devenit veritabili dentiști?... cărora legea e prea puțin aspră și care așa deveniți *cal/e?*, după câțva timp de invocare a unor drepturi, câștigate?, cer reabilitarea, adică tolerarea practicei dentare și pentru care *veritabili dentiști* și au pierdut ani prin licee și școli superioare, Academii sau Universități, pentru a dobândi-o.

Indreptățesc acest adevăr, care altfel e destul de cunoscut și nu mai e nevoie de confirmat; l'ar putea

justifica (în caz de vre-o protestare din partea cuiva) și un tablou oficial al *deâtiștilor* noștri din ultimii 30 ani și se va vedea că: cu foarte multă greutate s'ar găsi 3% Bacalaureați; cât despre rest probabil că trebuie să li se conteste, chiar frecvența vre unui curs secundar inferior.

In expunerea lemei de față nu caut să nescotesc pe această clasă de personal inferior sanitar care cu drept cuvânt trebuie să li se recunoască și lor oare care drepturi, dar numbi acelea cât priiește a confecționării denturilor artificiale sau așa ziselor piese prothetico-dentare și nimic mai mult, reglementându-li-se tot de odată chiar situația lor mecanico-dentară.

Acești mecanicieni dentari sunt singura clasă cărora nu li s'a recunoscut nici măcar acest drept. Ei nu posedă vreun brevet oficial de mecanician dentar, în baza căruia să-și poată asigura existența viitoare deoparte și de altă să poată fi în legalitate față de meseria îmbrățișată).*

Ca dovadă, avem demonstrația următoare de astfel în destul de cunoscută chiar și publicului,

Iată:

Ce poate naște, nesiguranța situației de mecanician-dentar?

Această nesiguranță, ia silit pe mecanicieni-dentari (?) să caute, a intra în tovărășia vre unui Domn D-r în medicină căruiă probabil nu-i prea rentă practica medicală, (de notat că acest procedeu se continua și azi, dar sub altă formă) sau că poate dorea pentru moment a o recruta pe calea unei acest fel de asociație—de oarece dentistica e rentabilă, e „*en vogue*”; îi vedem că deschid Un Cabinet Dentar, sau o Policlinică (unde se practică și dentistica).

*) Nu voi să adaug că oricine peste noapte poate să se trezească mecanician dentar (în caz de are această dornică și foarte peste puțin timp, îl vedem «Dentist», reclamând drepturi de recunoaștere.

Să vedem, ce a rezultat acum din această asociație? Mecanicianul-dentar. (?) de *eri*, de astă-dată devine: „*Dentist* mă rog“ (prin forța împrejurărilor) și care sau continuă a fi în asociație, bine înțeles cu ocazia să fie secundat de Medicul său care prinde în acest timp oarecare noțiuni (?) și acele vage, asupra Dentisticeii operatorii, poate și a prothezei dentare (tehniceii dentare); dându-i-se prilej de a se lăuda și publicului că-l învață pe medicul său, dentistica.

După un timp oare care sau medicul concediază pe mecanician, sau acesta se desasociază de Medic, deschizând însuși un Cabinet Dentar; rezultând deci, că se naște: *Chestia Dentisticeii și practica ei incorectă în dublu exemplar*.

În întâiul cas, Medicul*), amintit devine de fapt dentist, pe motiv că e D-r în medicină (mai ales că legea din 1896 a dat dreptul numai medicilor să poată fi și dentiști) și deci nici nu se permite a se discuta chestia, *fie pro sau contra*, de oarece i se îndreptățește aceasta, fiindcă vedem că se află mai în legalitate, de cât fostul său asociat (formă) sau mai bine zis lucrător, care nu are nici o școlaritate și căruia chiar intitulatura de mecanician dentar iar trebui contestată.

În cel de al doilea caz vedem că pe data desasocierei sale de medic, mecanicianul dentar ? își deschide pe cont propriu Cabinet Dentar clandestin atrăgându-și întâi clientela recrutată dela cabinetul asociației amintite mai sus și apoi clientela cartierului său.

Acest Pseudo dentist, în noua-i situație creată de astă dată, deoparte fiind încă probabil (?) sub scutul medicului său**) sau nu, îl vedem că își asumă cu un

*) Să observat că astfel de asociații fac numai unii din Medicii evrei. Nu avem nici un caz unde să se găsească vreun medic român care a deschis cabinet dentar și care să nu fie în conformitate cu legea.

**) De oarece în cazuri ca acesta de față, mecanicieni dentari subvenționează pe medic cu o sumă lunară, pentru al putea reprezenta față de autoritățile sanitare.

curagiu bizar, oare care drepturi câştigate (?) bazându-se poate şi pe o protecţie efemeră, reclamând Direcţiei Sanitare—în caz când acesta se interesează de poziţia acestuia—rezolvirea chestiunii de care se crede Dumnezeu îndreptăţit; încurcând prin aceasta interesele superioare sanitare (pe motiv —de altfel foarte palpabil— că i se periclitează existenţa formată sau că e familist, având şi mulţi copii).

Fac o abreviaţie scurtă şi anume acesta, voi fi întrebat care e cauza înmulţirii covârşitoare a acestor *mecanicieni-dentari* (?) când e ştiută că e nesigură existenţa şi dă loc la atâtea discuţie.

Cauza e nevoia imperioasă şi lipsa mare de astfel de lucrători (solicitată şi recunoscută de dentişti) de oare ce publicul devenind conştient de necesitatea ce o are Igiena Gurei, ca contribuţie la păstrarea sănătăţii gurei; îi vedem că înundă cabinetele dentare şi cum fiind lipsă de lucrători, dentiştii au recurs la nevoia de a primi ucenici la învăţătura mecanice dentare, formând pe viitorii mecanicieni dentari şi care în majoritate nu apucă a termina cei 3 ani (din principiu) de ucenicie pentru învăţătura mecanice dentare, pleacă de se angajează la alţi Dentişti ca *calfe* (?) după care cu un certificat oare care: *cerşit*.... devin dentişti în asociaţii cu medici sau lucrând clandestin pe la casele pacienţilor. Numărul acestora fiind covârşitor de mare, are tendinţa de a menţine chestia dentară neresolvată şi pentru viitor.

Iată deci, verosimilitatea în ce consta *chestia dentistică* şi cine în majoritate o practică şi mai ales cine caută aşi revendica drepturi.

Pe aceşti, *trebuc clasafi* (brevetaţi de Direcţia sanitară, cu titlul de *mecanician-dentar* nu însă tehnician dentist şi *reglemantaşi*, odată cu *liberarea acestor carnet de lucrător*, cum voi demonstra în această lucrare a mea, căci ei nu sunt altceva de cât: „*façonniers des dents*“.

Această chestiune dentară e pendinte la noi în țară de 40 ani și poate va dura, dacă nu se va aplica legile în spiritul profesiunei.

Intr'adevăr în acest restimp sau făcând legile dela 1888, 1896, 1903, 1913 și cu toate că se credea, în aceste diverse epoci mai principale, că se va ajunge la un rezultat dorit, s'a văzut din contră, am avut re-

putate ce lasă încă prea mult de dorit. Până a trece la modalitățile, ce le propun ca absolut necesare în a se aplica, voi arăta în linii generale progresul prothesei dentare (adică a mecanice dentare) în țara noastră, pe care-l cred că nu prea e îndeajuns de cunoscut de toți și la care totuși a ajuns, și el în patria noastră în ultimele decenii.

Intr'adevăr e îndeșul de cunoscut și ne putem măguli chiar cu lucrările mecanico-dentare, executate de mecanicianii noștri dentari care sunt fără rival și care a adus chiar fală streinătății fiind destul de bine cotați; chiar însuși mecanicianii germani recunosc că mecanica noastră dentară se execută cu o deosebită precizie științifică și estetică,—trebuie notat că arta dentară în germania ocupă un loc destul de onorabil pe scara dezvoltării sale Universale.

Reputația de azi a celor mai mulți dintre dentiști se datorește în cea mai mare parte acestor mecaniciani dentari, care executa (acele denturi artificiale ce sunt lucrări publicului de către Dentiști) fie ca lucrători salariați, fie în laboratorii mecanico-dentare particulare.

E de adăugat: își mai aduc aminte cititorii noștri de faimoasele expuneri — în vitrine speciale — de denturi în aur, etc., de către unii dentiști, la Expoziția Jubilară Română din 1906 în sala cea mare a Palatului Industriei, și de cine credeți că au fost executate acele denturi?

Iată răspunsul: *De mecanicianii-dentari ai României.*

Cele relatate mai sus, ne pot da dovada progrese-
lor ūriașe, la care ar ajunge *prothesa dentară ro-
mână* (dacă am avea și noi organizația dentară a
Americii, Franței, Angliei și chiar a Germaniei, unde
există școli dentare de peste 40 ani; căci se vede la
ce dezvoltare s'a ajuns la noi în țară protheza dentară
în ultimele 3 decenii, cât a urmat generații de *den-
tiști noi*, majoritatea fiind aproape numai produsul
așa zis al stărei amorfe al acestei științe-arte, din
vechia-i dezvoltare, practică în școala veche (de vechii
dentisti sau de mecanicianii dentari, adică profesorii
actualilor dentiști, parte recunoscuți parte nu). (Fiindcă
nu am avut un învățământ dentar și dacă au fost acum
în urmă cursul liber stomatologic, din 1903-1905, dela
facultatea de Medicină din București, predat de d-nul
D-r D. D. Niculescu, primul docent pentru boale de
gură și dinți din țară și apoi Școala Dentară Liberă
din București fondată în 1909 și desființată în 1914,
care a fost fondată și sub Direcția D. Prof. D-r Dent.
Pavel Macarovici-Iași, au fost de prea scurtă durată,
ca din aceste pepenieri să poată ieși un număr suficient
de Dentiști tineri care să illustreze arta noastră dentară
și deci să fie puși pe acelaș picior de egalitate cu ai
țărilor occidentale) și pentru *care zic: că, am fi între-
cut pe streinii căci e recunoscut că geniul român
e superior ori căruia alt geniu strein și care a dat
tot-leanaa dovezi indiscutabile (ne referim bine în-
țeles și la comparația sferei noastre de cunoștințe
și activitate, ca popor tânăr, ce abea am început
să pășim pe calea viitorului.*

Dar cele expuse mai sus nu sunt un motiv, pentru
acești mecaniciani dentari să ceară alte drepturi, pe
care nu sunt în drept a le avea, căci ei nu sunt de
cât: cum am zis: *faconiers des dents*, confecționari
de dinți sau mai bine zis mecaniciani dentari, fiindcă
știu, numai a lucra orice sisteme de denturi artificiale,
după indicațiile date de Dentiști (într'un interesul pa-

cientului și Igieniei Gurei) și deci trebuie puși în legalitate, numai cu meseria mecanică ce a învățat-o, dându-li-se o confirmare în acest sens, de Onor. Direcția Sanitară.

Trecem acum mai departe la propunerile necesare ce se cer pentru a se ajunge la rezolvirea chestiunii dentistice și pentru care-mai întâi, voi pune pe tapet și cauza principală care a lipsit de a pune capăt acestei stări de lucruri, încredințând că va continua, dacă nu se vor încerca și slabele mele opinii și de care fiind mai mult ca convins, că va da ceva din rezultatele dorite.

Pentru a ajunge la acest scop, trebuie mai întâi de terminat cu recunoașterea Dentiștilor seria 1911-1912, care au fost trecuți pe atunci, pe un tablou, ce se află și acum la Direcția Generală a serviciului Sanitar superior și în care se specifică în dreptul fiecărui solicitat pentru recunoaștere, — actele prezentate — pentru motivarea recunoașterii practicii dentare în țară, și căror Dentiști, trebuie să li se dea și clasificarea cuvenită, ca să poată fi și în spiritul regulamentului pentru practica Dentistice; și anume în sensul acesta:

De clasa I-a vor fi aceia care: pe lângă întrunirea art. 83 al. 2 din legea din 1913 (și anume posesiunea unei diplome dentare oarecare sau unui certificat de studiu dentar, a certificatului legalizat de pe atunci 1912, cum, ca să încredințeze că a practicat cel puțin 4 ani dentistica în țară), să aibă și diploma de Baccalauriat sau Echivalentă.

De clasa II-a sunt acei Dentiști din prevederile legii 1913. Toți ceilalți ce nu vor fi în prevederile legii vor fi considerați ca mecanici dentari. *Terminând cu chestia ultimei serii de Dentiști 1911|1912, ne vom ocupa de Mecanicieni-dentari.*

Observăm că cu toată legea din 1913, azi un număr considerabil de Mecanicieni dentari (fac pe Dentiști), precum și ucenici lor noui, care intră în meseria mecanică dentară și care se prepară a deveni mai târziu ca patronii lor, deschizând o nouă chestie dentistică,

(pentru așa zisă serie născută după anul 1913) și care toți aceștia pe fângă că nu pot cu nici un preț dovedi că pot intra în prevederile vre-unei legi sanitare trebuie să li se conteste chiar practica mecaniceii dentare.

Pentru ca acești mecaniciani, să poată intra în legalitate, numai pentru practica mecaniceii dentare și cărora Direcției sanitare le va putea acorda brevetul de mecanician dentar, elăsificându-i în trei categorii, după ce vor produce următoarele acte pentru fiecare categorie în parte :

De categoria I-a vor fi Mecaniciani dentari, cu dreptul dea deschide Laboratoare dentare.

De categoria II-a vor fi mecaniciani dentari de profesie, cu dreptul dea putea fi primiți ca atari, în servicii.

De categoria III-a vor fi Ucenicii sau Elevi de mecanică dentară (fie noi recruți, fie cei vechi cărora le lipsește până la complectarea, a 3 ani de ucenicie pentru a putea obține brevetul cuvenit, dela direcția sanitară.

Intâia categorie a). Va cuprinde aceia, care vor dovedi că: practica mecanică dentară cel puțin 6 ani de la apariția legii din 1913 (motivând aceasta prin un certificat cum că e mecanician dentar eșit calfă, cel puțin în 1913/1914, certificatul fiind legalizat la acea dată (căci orice certificate întocmite posterior, pentru data menționată mai sus, sunt considerate za false.

b) Acestor mecaniciani dentari de categoria I-a li se va putea acorda dreptul dea deschide un *Laborator de mecanica dentară*, pentru fasonarea sau confecționarea diferitelor sisteme de denturi artificiale (zise piese de prothesă dentară) și numai pentru aceasta.

c) Aceștia vor primi lucrări prothetice numai de la dentiștii recunoscuți și vor avea un registru pentru înregistrarea lucrărilor și felul sistemului de comandă, data execuției, prețul numele Dentistului și No. ordoanței acestuia, relativ la lucrarea în execuție.

d) Un registru arhiva, unde se vor ataşa ordonanţele în original, purtând numărul de ordine a înregistrării şi data respectivă.

Laboratoriile dentare nu vor putea funcţiona de cât în zilele de lucru legale şi anume ziua de la 8—12 şi 3—7, după alte ore lucru e considerat ca suspendat (nu se admit forţe majore) atât pentru patron, lucrători angajaţi, cât şi ucenici.

Registrele amintite vor fi parafate şi sigilate de direcţia sanitară şi date în unicat în baza unei cereri.

e) În fişele 1 şi 15 a lunii se va trimite direcţiei, câte un raport copie de No. ordonanţelor numele Dentistului şi numărul lucrărilor executate.

Aceste dispoziţiuni, ne vor asigura contra practicii clandestine a dentisticeii, putându-se face cu uşurinţă o inspecţie sanitară înopinată, avându-se controlul desăvârşit, din toate punctele de vedere.

f) Se interzice Mecanicilor dentari în genere, precum şi acelor care au privilegiul de a avea dreptul de conducere a unui Laboratoriu de mecanică dentară: de a primi sau a executa lucrări dentistice, pentru Medici sau persoanele care nu au drept de a practica arta dentară.

g) În Laborator, vor avea afişat un tablou oficial (în ordine alfabetică), al Direcţiei sanitare de Dentişti sau medicii cu libera practică a artei dentare, spre a se putea conforma şi a nu putea motiva încorectitudeni în legătură cu practica clandestină a dentisticeii.

h) Mecanicianilor în general şi mai ales celor de categoria I-a le este interzis de aşi afişa, o firmă cu numele laboratorului, căci acesta ar fi sinonimă cu a cabinetului dentar, aşa că poate atrage —după cum e într'adevăr— clientela particulară.

Penalităţi, amendă de 1000 lei şi închisoare 1—6 luni; în caz de recidivă ridicarea dreptului de funcţionare a Laboratorului dentar în mod definitiv, luându-se clasificăţia, înscriindu-l în categoria II-a, publicându-se oficial dispoziţiile luate de direcţia sanitară.

i) Laboratoriile mecanico dentare recunoscute vor putea fi repartizate după un tablou anume întocmit după centre și anume:

No. Laboratoriilor		Numele Centrelor	
4	pentru	București	
3	»	{	Iași
			Oradia-Mare
		{	Cernăuți
			Cluj
			Galați
2	»	{	Chișinău
			Brăila
		{	Craiova
1	»	{	Constanța
			Akerman
			Sibiu
			Brașov

Laboratoriile vor fi deci limitate ca număr și altele noi deocamdată nu se vor deschide de cât (în caz de vacanță, fie prin deces) sau cu prealabila decizie a Direcției generale a serv. sanitar superior și pentru care pentru viitor solicitantului i se va cere:

1) Se posedă Brevetul oficial de mecanician dentar.
 2) Cum că a funcționat în această situație la diferiți Dentști sau Laboratoare mecanico dentare autorizate (totalul anilor va fi de cel puțin zece ani), probă prin acte legalizate.

3) Autorizarea se obține prin concurs în fața unui juriu special numit de direcția sanitară.

De categoria II-a, sunt toți ceilalți mecanicieni dentari, în baza următoarelor acte:

a) Certificat de învățătură mecanico-dentară liberat de un *Dentist recunoscut*, (legalizat).

Nu e valabil certificatul, dacă prevede că solicitantul a făcut ucenicia mecanico dentară mai puțin de 3 ani.

b) Să nu aibă vârsta mai mică ca 19 ani împliniți la 1 Septembrie stil nou.

Ucenicia poate fi făcută și la mai mulți dentiști, însă în cazul de față, se cere ca actele să fie legalizate la datele respective cuprinse în acele certificate.

c) În caz când legalizarea este postumă, urmează prealabilă decizie a Direcției sanitare.

În caz de ne aprobare, solicitantul va fi înscris în categoria III-a și considerat ca ucenic, trebuind să-și completeze timpul ne recunoscut de ucenicie, (la unul din Dentiștii fixați de Direcție), ca apoi să obțină brevetul cuvenit.

d) Uceniciile făcute la mecaniciani dentari cu sau fără Laboratorii dentare, nu sunt valabile, întru cât și titlurile acestor sunt în situație de verificare. Aceștia li se impune $1\frac{1}{2}$ an de ucenicie, conf. alinictului (c) de mai sus; căci numai Dentiștii recunoscuți, au dreptul de a libera certificate, mecanicianilor dentari conf. cu legea sanitară din 1888.

De categoria III-a, sunt ucenicii sau elevii de mecanică dentară, admiși de de Direcția sanitară. Și alții noi, precum și cei dintâi nu se admit de cât pe baza următoarelor acte :

a) Actul de naștere probând că are vârstă de cel puțin 16, la 1 Sept. când se începe anul uceniciei în general. Se admite o dispensă maximă de 3 luni pentru data de mai sus.

b) Certificatul de absolvire cel puțin a cursului primar al Statului.

c) Consințământul părinților în caz când candidatul e minor.

d) Consințământul Dentistului care se angajază a primi la învățătura mecanice dentare pe candidat.

e) Toate actele ne oficiale vor fi legalizate.

ALTE DISPOZIȚII LA PRACTICA MECANICEI DENTARE

1) Dela data aplicării dispozițiunilor amintite, va fi interzis Dentiștilor și Laboratoriilor mecanico dentare, de a avea sau de a primi, lucrători sau mecanici la lucră sau eventual la învățătură, fără prealabila decizie a Direcției sanitare.

2) Se interzice persoanelor care nu au liberă practică a artei dentare, de a asista pe Dentist sau pe Medic chiar în cabinetul lor, nici al înlocui în lipsă, sunt posibili penalități, atât patronul cât și mecanicul dentar sau vreo persoană streină, ce se va ocupa cu dentistica în mod ilegal; celui dintâi i se va face ultim avertisment; în caz de recidivă, închiderea temporară a cabinetului dentar și publicarea oficială a deciziei. Celui de al doilea: amendă, închisoarea și în caz de recidivă: închisoare și ridicarea dreptului de a funcționa. anulându-se brevetul și publicându-se oficial dispozițiile luate spre cunoștința tuturor.

3) Dreptul de înlocui pe patronul Dentist recunoscute în caz: de lipsă, boală sau altceva, se cuvine numai dentiștilor care au obținut liberă practică în țară sau care sunt în prevederile legii 1913, sau celor anterioare, dar care nu au posibilitatea de a deschide cabinete dentare și ca atare sunt nevoiți să se angajeze ca asociat sau asistent sau conducător al unui cabinet dentar sau clinici dentare, pentru care, pune în cunoștința cu mod obligatoriu direcția sanitară.

În acest caz își va afișa numele său la ușa localului indicând orele de lucru, spre a se ști în caz de inspecție, cine funcționează temporar și pe baza căror drepturi?

4) Acestor dentiști prevăzuți la No. 3 mai sus, le este interzis de a se asocia cu Medicii care nu au dreptul de liberă practică a dentisticii, tot deasemenea și asocierile cu mecanicii dentari, care au sau nu autorizații oficiale de funcționare a Laboratorilor mecanico dentare.

5) Medicilor care nu au dreptul de a practica arta dentară, le este interzis de a angaja mecanicieni dentari sau medici.

CONTROLUL ASUPRA FUNCȚIONAREI DEPOZITELOR DENTARE

a) Funcționarea acestor depozite pe viitor va fi în baza prealabilei autorizații a direcției sanitare.

Cum sunt Droguerile depozite pentru farmacii, tot astfel *Depozitele dentare* sunt oăine de furnituri pentru Dentiști.

b) Celor existente li se vor acorda brevete de funcționare. Pe viitor numai Dentiști recunoscuți sau specialiștii, vor avea dreptul de a poseda sau conduce astfel de depozite. Ele vor fi limate ca număr, după împrejurări și trebuințe.

c) Este interzis sub penalitatea de a li se ridica dreptul de funcționare temporar —sigilindu-se oficina— în caz când vor furniza materiale dentare, utensilii, preparate chimice dentare, aparate dentare, etc. etc, *persoanelor* în genere care nu au dreptul de liberă practică a dentisticii.

Vor putea vinde acestora, numai în baza ordonanțelor dentiștilor, și pe care le vor înregistra cu No. numele, data, prețul și conținutul ordonanței, în registre speciale legalizate de Direcția sanitară.

În felul acesta ne mai având drept dea vinde ori cui, se va opri de la sine practica clandestină a dentisticeii, căci persoanele fără drepturi, ne mai având material, nu vor mai putea practica.

4) Depozitele vor fi închise pentru toată lumea în afară de orele 8—12 și 2—6, aceasta în vederea unei inspecții inopinate.

5) În aceste depozite, va fi un tablou oficial cu numele dentiștilor, ce au dreptul de liberă practică, spre a se conforma.

Pentru aplicarea dispozițiilor propuse mai sus în reglementarea așa zisă a Dentisticeii cu anexele ei, va trebui să se întocmească tablouri de Dentiști, de mecaniciani dentari de toate categoriile din țară și provinciile alipite, arătându-se în dreptu, fiecăruia starea civilă, școlaritatea, unde au studiat, sau la cine, anul și No. emiterii c. ruf. sau diplomei și localitatea.

Avându-se în vedere acestea, Direcțiunea generală a serv. Sanitar superior va putea prin o simplă deciziune, pune în legalitate pe toți aceștia asigurând existența pe viitor, după dispozițiile propuse mai sus; resolvind odată pentru totdeauna cu chestia dentistică.

Trecându-se la alte ordine de idei, care sunt în în legătură cu reorganizarea practicei dentisticeii în general, ar fi de mult folos, descongestionarea capitalei de dentiști, către alte centre mari sau capitale de județe și localități care s-au au prea puțin dentiști sau chiar absolut de loc și care reclamă necesitatea unui dentist pe care nu-l au.

Deci de îndată, ce se va rezolva chestia dentisticeii acordându-se liberă practica, va numi pe noii dentiști (adică cei prevăzuți în tablourile din 1911|912) la localitățile amintite.

Un dentist azi poate funcționa la o populație de cel puțin 5000—8000 locuitori, mai ales când tot publicul simte și cunoaște necesitatea îngrijirii denturei și foloasele ce decurg *).

In felul acesta s'ar descongesciona capitala de un număr de dentiști, care ar putea aduce atâtea foloase altor orașe, unde nu se găsesc deloc dentiști sau prea puțini, cum am amintit mai sus.

Însă pentru a se ajunge într'adevăr la complectă reușită a rezolvirii chestiei dentistice, încununându-se eforturile reprezentanților sănătății publice și a legiuitorilor ei, va fi numai acea :

a) Reînființarea unei Școli Dentare superioare, **) unde se vor primi studenții care vor forma viitorii dentiști, cum e în America, Anglia, Franța, Elveția și Germania etc.

Pentru a se putea pune în aplicare opiniile mele de mai sus tratate cu atâta grijă și imparțialitate, s'ar simte mare necesitate a creării unui serviciu special al dentisticeii ***) la Direcția generală a serviciului sanitar superior, care va putea să se ocupe aproape de soarta dentisticeii din țara noastră sub toate raporturile.

Încheind cu aceasta, slabele mele expuneri din broșură de față, am speranță că acestea vor putea contribui într-o câțva de la cultivarea progresului artei dentare din patria noastră, în interesul păstrării sănătății publice.

Fine

*) Mulți poate vor protesta, prin faptul că se sdruncină cu totul existența formată; motivăm că e absolut ne adevărat căci s'a văzut că ori ce Dentist venind în o localitate unde e lipsă, e căutat ca pâinea caldă mai ales când își cunoaște, cum am zice mai bine **meseria** și poate avea șanse chiar mai mari decât în capitală, unde viața e grea și se muncește pentru a se plăti chirii mari, ca să stai în centru.

**) Chestiunea necesității reînființării Școalei Dentare, fiind o chestiune de deosebită importanță, o vor trata în o broșură aparte.

***) Vezi; de același autor: Trăsături asupra stărei actuale a Dentisticeii în România. Mijloacele de propășire a ei. Călărași 1930 pag. 8.

0,10

De acelaș Autor, va apare în curând:

Despre cauza care impune urgența creării sau
reînființării Școalei Dentare

Se găsește la: SOCEC

și la Autor, București, str. Concordia 7
